

In het hart van complexiteit werkt eenvoud

De Sloep als een empowerende werkplaats
in een superdiverse wereld

Bea Van Robaeys

KdG Karel de Grote
Hogeschool

Inleiding

The image features a minimalist design on a white background. On the left, a solid black horizontal line is positioned above the word "Inleiding" in a bold, black, sans-serif font. To the right, there is a large, abstract graphic composed of several thick black shapes: a diagonal bar pointing downwards and to the right, a vertical bar extending from the top right towards the bottom, and a horizontal bar at the bottom right that intersects with the vertical one, forming an L-shaped structure.

Een perspectief op complexiteit

27/10/15

- Superdiversiteit (Vertovec, 2007)
- Sociale kwetsbaarheid
- Impact op praktijk van het sociaal werk:
 - Zeer snelle diversifiëring van het cliëntenbestand
 - 'Novelty' (Phillimore, 2014)
 - 'Newness' (Phillimore, 2014)

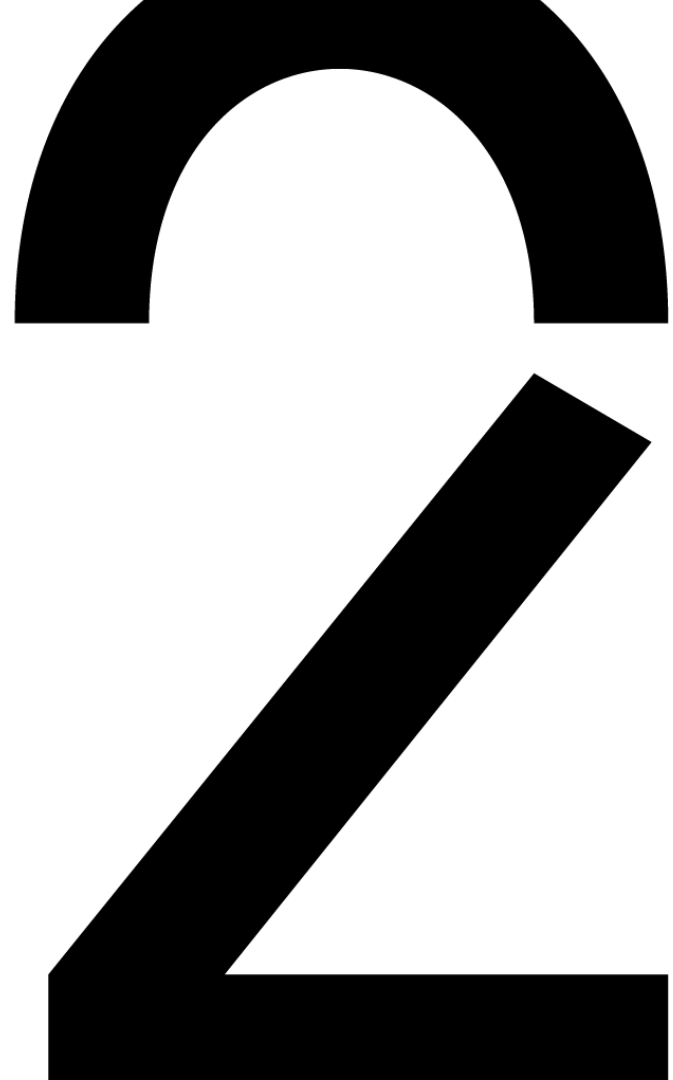
Wat is werkzaam sociaal werk in een context van armoede en superdiversiteit?

27/10/15

- De zekerheid van onzekerheid en verandering
- De omgang met complexiteit en diversiteit maakt de kern uit van het professioneel handelen
- De opdracht van de sociaal werker is 'goed leven' mee tot werkelijkheid brengen (sociaal werk als een conversiefactor)
- Van 'hoe dit probleem op te lossen' naar 'welke elementen kunnen voor positieve bewegingen en veranderingen zorgen'?

- Verhogen zelfredzaamheid – omstandigheden voor maatschappelijke participatie te verbeteren – inzetten op sociale cohesie
- Professionele sociaal werkers zoeken richting in complexiteit en houden stug vol vanuit een realistisch perspectief op het bevorderen van leefbaarheid. Sociaal werk is daarmee een werk van duurzaam 'doormodderen'. Doormodderen is doorzetten, vasthoudend zijn, maar met het besef dat het allemaal aardig moerassig is en er weinig harde grond is om op te staan.

**De Sloep vzw in een
notendop**

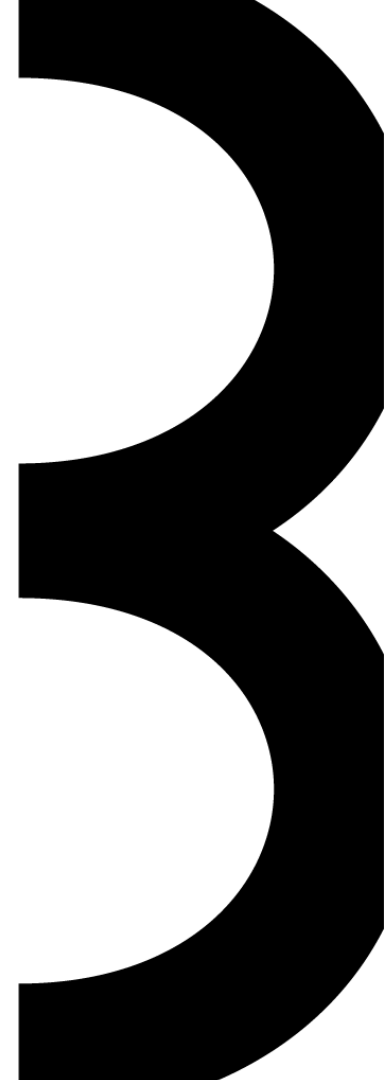

- Onafhankelijke en pluralistische organisatie die werkt rond gezins- en opvoedingsproblemen
- Consultatiebureau voor Kind en Gezin, Prenataal Steunpunt, hulpverlenings- en socioculturele organisatie
- Superdiversiteit: 2012: cliënten uit 34 landen, grote verschillen in wettelijk statuut, leeftijd, opleidingsniveaus, woonomstandigheden
- Team (2015): 10 professionals & 40 vrijwilligers, bereik: 1250 gezinnen

- Focus op de buurt
- Expliciete keuze voor toegankelijkheid
- Streven naar het leveren van 'geïntegreerde diensten'
- Evenwicht tussen geprofessionaliseerde en gesocialiseerde zorg en steun
- Investeren in kennisopbouw en permanente innovatie
- Armoedebestrijding (in het bijzonder kinderarmoede)

- Doel: kwetsbare gezinnen helpen te functioneren in de samenleving
- Individuele en gezinsbegeleiding, groepssessies, praktische ondersteuning
- Streven: het verbreden van de mogelijke opties voor cliënten
- Generalistisch sociaal werk: *'Elke vraag kan hier gesteld worden. Ik heb lang twijfels gehad over de haalbaarheid van een dergelijke aanpak maar nu ben ik ervan overtuigd dat dit hét basisprincipe is.'*

De uitkomsten van het werk in de Sloep

3.1. Het gevoel er bij te horen

27/10/15

- Het belang van zich verbonden, geborgen en welkom te voelen
- Versterking van persoonlijk netwerk
- Leren omgaan met superdiversiteit
- *“Je leert je ook aan te passen aan het leven in deze streek. Eerst dachten we dat wij hier nooit zouden aarden. We waren het gewoon om alleen met Turken om te gaan. Maar hier hebben we geleerd om de dialoog aan te gaan, om minder bang te zijn en meer op ons gemak.”*

3.2. Praktische competenties

27/10/15

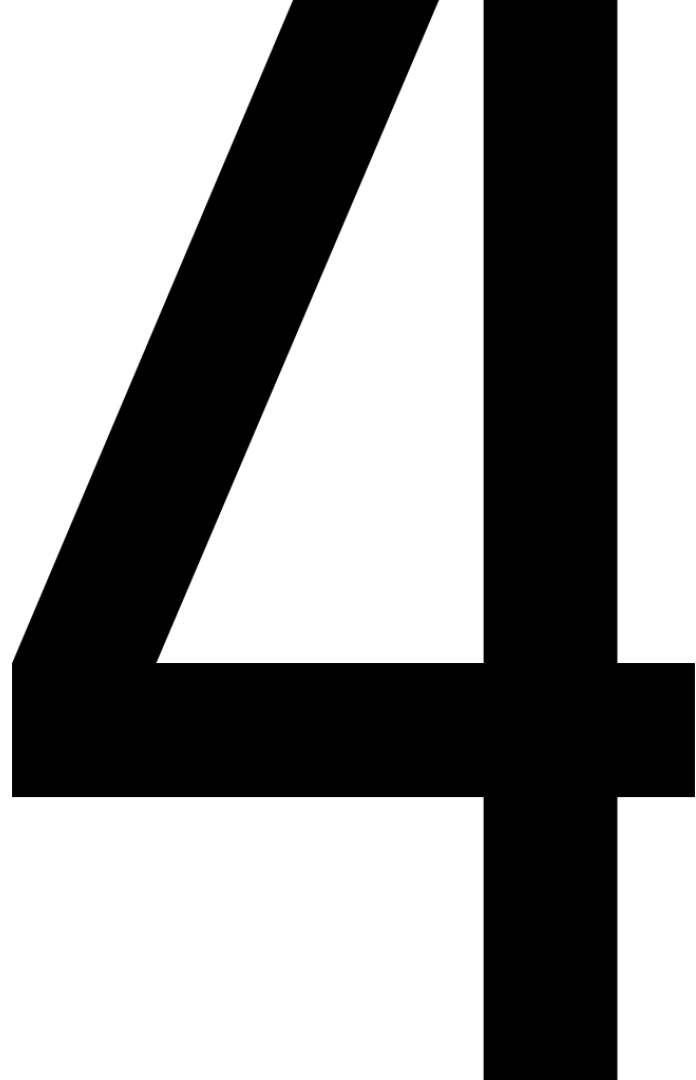
- Participatie- en leermogelijkheden
- Groepssessies Nederlands
- Groepssessies over opvoeding
- Meedoen aan sportactiviteiten
- Zich inzetten binnen de organisatie
- Oefenplek waar mensen weerbaarder worden

3.3. Zich zelfverzekerd en bekwaam voelen

27/10/15

- *"Als ik terugdenk aan Myriam, een moeder uit Ghana die alleen Twi sprak, en veel psychologische problemen had... Haar kind was geplaatst, ze had geen papieren. Wel, nu heeft ze papieren, haar dochtertje woont bij haar, ze zorgt er goed voor. Ze zocht zelf een crèche. Ze volgt lessen Nederlands, en ook dat heeft ze zelf geregeld. Ze heeft enorme vooruitgang geboekt, en ik denk dat dat komt omdat we altijd in haar zijn blijven geloven."*

Werkingsprincipes

4.1. Een 'open huis'

27/10/15

- Een plaats waar het superdiverse cliënteel zich thuis kan voelen
- Open tussen 9u en 17u, ook zonder afspraak welkom
- Geen typisch kantoor maar huis met verschillende plekken waar samen kan worden gezeten
- Ook welkom zonder specifieke vragen

4.1. Een 'open huis'

27/10/15

- Positieve en vriendelijke sfeer
- Tijd nemen voor informele momenten en contacten
- Ontmoeten tijdens 'Djuma'

4.2. Smeden van affectieve banden

27/10/15

- Mensen 'kennen' en 'weten' wat er in het leven van cliënten speelt/belangrijk is
- *"Wij kennen de mensen door en door, niet zomaar oppervlakkig. Wij hoeven niet te twifelen over waar ze nu weer vandaan komen, hoe ze nu weer heten... Nee, we weten dat gewoon. Dat komt omdat we heel gefocust werken. Dat is onze cultuur: contact leggen en echte, authentieke ontmoetingen mogelijk maken als sociaal werkers, maar ook als mens."*

4.3. Krachtgericht perspectief

27/10/15

- *"Ik zie het ook als ik naar mijn collega's kijk. Hoe zij mensen behandelen, getuigt van diepe eerbied voor alles wat mensen zijn. Wij bekijken ze niet puur uit een probleemoplossend perspectief. We zien het probleem, maar we trachten te werken op basis van de sterkten van het individu."*

4.4. Divers-sensitiviteit

27/10/15

- Aandacht voor en respect voor diversiteit:
 - Canvassen aan de muur
 - Aandacht voor correct uitspreken namen
- Weerspiegeling 'realiteit':
- *"Het feit dat de Sloep zoveel dingen tegelijk is – een consultatiebureau, een tweedehandswinkel, een plaats voor activiteiten, op één locatie... Die chaos is heel herkenbaar voor mensen. Ze hebben niet het gevoel dat ze in een kille, strakke instelling zijn terechtgekomen waar alles 'wit' is."*

4.4. Divers-sensitiviteit

27/10/15

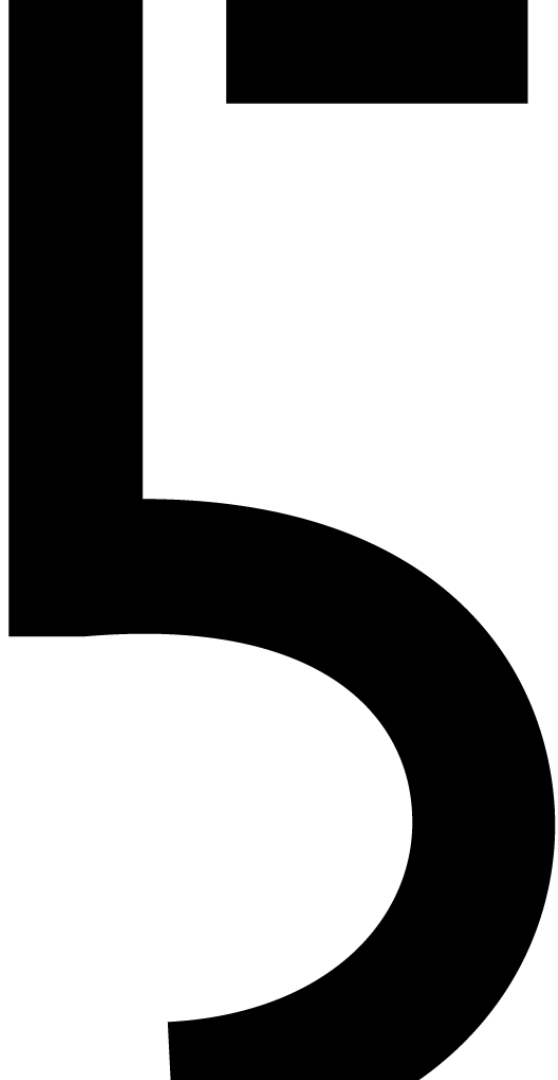
- Werken met tolken
- Vertalingen brochures en flyers
- Google Translate
- Humor bij het omgaan met verschillen in taal en cultuur

4.5. Informatieve en praktische ondersteuning

27/10/15

- Weg vinden in complexe samenleving is een dagelijkse realiteit (achtergrond migratie en/of armoede)
- Administratieve en juridische kennis cruciaal om doeltreffend te kunnen ondersteunen
- Informatieve en praktische ondersteuning: brieven lezen, doorverwijzen, informatie opzoeken
- Bemiddelen tussen cliënten en niet gekende culturele codes

Besluit

In het hart van complexiteit werkt eenvoud

